

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์รายจ่ายของนักท่องเที่ยวในเทศกาล
ลอยกระทงจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวอัญชลี นัสสาสาร

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ศ.ดร. มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร. ศศิเพ็ญ พวงสายใจ

กรรมการ

รศ. พรทิพย์ เจริญวิทย์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการวิเคราะห์รายจ่ายของนักท่องเที่ยวในเทศกาลลอยกระทง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษาสองประการ คือ ประการแรกเพื่อที่จะศึกษาลักษณะต่างๆ ของนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อการใช้จ่ายทั้งในและนอกเทศกาลลอยกระทงของนักท่องเที่ยว ประการที่สองเพื่อศึกษาการกระจายรายได้อาจจากการท่องเที่ยวไปสู่กลุ่มธุรกิจต่างๆ ที่รองรับการท่องเที่ยวในเทศกาลลอยกระทง

การศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ตัวอย่าง 2 กลุ่มด้วยกัน คือ (1) นักท่องเที่ยวทั้งในและนอกเทศกาลลอยกระทงที่เดินทางมาร่วมงานเทศกาลลอยกระทงจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2546 ทั้งหมด 400 ตัวอย่าง ซึ่งสอบถาม 2 ช่วง คือช่วงในเทศกาลลอยกระทง 200 ตัวอย่าง และช่วงนอกเทศกาลลอยกระทงอีก 200 ตัวอย่าง (2) สัมภาษณ์ผู้ประกอบการโรงแรมและที่พักอีก 30 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีคำนวณหาค่าเฉลี่ยและเปรียบเทียบสัดส่วนร้อยละ และวิเคราะห์แบบจำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis : MCA)

ผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ นอกเทศกาล 2,540.67 บาทต่อคนต่อวัน โดยค่าใช้จ่ายที่มากที่สุดคือ ค่าพาหนะ คิดเป็นร้อยละ 37.53 รองลงไป คือค่าที่พักและค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึกตามลำดับ ส่วนนักท่องเที่ยวในเทศกาล

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันเท่ากับ 2,149.21 บาท พบว่าค่าพาหนะมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.00 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด รองลงไป คือค่าที่พักและซื้อสินค้าและของที่ระลึก เมื่อพิจารณานักท่องเที่ยวทั้งในและนอกเทศกาลพบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันของนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มเท่ากับ 2,345.56บาทต่อคน โดยสัดส่วนของค่าใช้จ่ายยังเหมือนเดิม คือค่าพาหนะ ค่าที่พัก และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก

การศึกษาตัวแปรที่มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันของนักท่องเที่ยว โดยใช้ MCA นั้น ตัวแปรที่ใช้ ได้แก่ ตัวแปรทางด้านรายได้ และตัวแปรทางด้านประชากร นั่นคือ อาชีพ เพศและอายุ การศึกษาปรากฏว่าตัวแปรระดับรายได้ต่อเดือนเป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในกรณีของนักท่องเที่ยวในและนอกเทศกาล สำหรับนักท่องเที่ยวนอกเทศกาล ตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด ได้แก่ ระดับรายได้และอาชีพ ที่ระดับนัยสำคัญ .10 โดยนักท่องเที่ยวนอกเทศกาลที่มีค่าใช้จ่ายสูงสุดคือนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,001 บาทและเป็นแม่บ้าน ส่วนนักท่องเที่ยวในเทศกาล ตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือระดับรายได้ต่อเดือน ดังนั้น นักท่องเที่ยวในเทศกาลที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดคือ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป

การจัดงานเทศกาลลอยกระทงในช่วงวันที่ 7 - 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวแก่จังหวัดจำนวน 641 ล้านบาทและมีรายได้เพิ่มจากปกติถึง 1 เท่าตัว โดยกระจายไปสู่ธุรกิจประเภทค่าพาหนะเดินทางมากที่สุด ประมาณ 250 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 39 ของรายได้ทั้งหมด ธุรกิจที่ได้รับรายได้รองลงมาเป็นธุรกิจประเภทค่าที่พักประมาณ 153 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 23.89 ของรายได้ทั้งหมด ธุรกิจประเภทสินค้าและของที่ระลึกเป็นธุรกิจที่มีรายได้จากการจัดงานมากเป็นอันดับ 3 ดอกไม้เพลิงเป็นสัญลักษณ์ของเทศกาลลอยกระทงก่อให้เกิดรายได้เพียงร้อยละ 1.20 ของรายได้ทั้งหมด

ในด้านการจัดงานเทศกาลลอยกระทง นักท่องเที่ยวทั้งในและนอกเทศกาลลอยกระทงมีความพอใจในเกณฑ์ที่ดีต่อที่พัก อาหาร พาหนะและความปลอดภัย จากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อความประสงค์ที่จะร่วมงานเทศกาลในปีต่อไปพบว่า นักท่องเที่ยวต้องการกลับมาร่วมงานเทศกาลลอยกระทงในปีต่อไป คิดเป็นร้อยละ 90.91 ส่วนนักท่องเที่ยวที่ไม่ประสงค์กลับมาร่วมงานคิดเป็นร้อยละ 9.09 ส่วนนอกเทศกาลลอยกระทง นักท่องเที่ยวที่ต้องการกลับมาเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 98.30 คาดว่าจะไม่กลับมาอีกร้อยละ 1.70

Thesis Title	An Analysis of Tourists' Expenditure on <i>Loy Krathong</i> Festival in Chiang Mai Province	
Author	Miss Anchalee Nassasarn	
Degree	Master of Economics	
Thesis Advisory Committee	Prof. Dr. Mingsarn Kaosa-ard	Chairperson
	Asst. Prof. Dr. Sasipen Phuangsaichai	Member
	Assoc. Prof. Porntip Tianteerawit	Member

ABSTRACT

This study has two objectives: first, to study the characteristics of tourists that influence the level of their spending and secondly to analyze tourists' distribution of tourism revenue to related businesses on *Loy Krathong* Festival in Chiang Mai Province.

The data for the study were collected from a structured questionnaire survey of 400 tourists and tourism businesses during festival(200) and off festival(200). Additional information was gathered from 30 tourism businesses by means of non-structured interview. Methods of analysis used include descriptive statistics and Multiple Classification Analysis (MCA).

The research results indicated that the expenditure per person per day of non festival tourists visiting Chiang Mai averaged 2,540.67 baht. Local transport expenditure which accounted for 37.53 % of the total daily expenditure was the biggest expenditure item followed by accommodation and shopping respectively. The average expenditure of festival tourists in the sample was 2,149.21 baht per day. For festival tourists, transport expenditure per day which constituted 39% of total expenditure was also the largest expenditure item followed by accommodation, shopping respectively.

The variables used to explain the level of tourists expenditure by using MCA were the level of income and social variables (such as occupation, sex and age). Income variable is statistically significant for predicting expenditures of both festival tourists and non festival tourists. For non festival tourists, income and occupation were the two important variables at 0.1 level of significance. The biggest spender was the housewife group who tends to have income per month more than 20,001 bath. For the festival tourists only the level income per month was a significant variable.

The *Loy Krathong* Festival held between 7 - 9 November 2003 was estimated to earn a total revenue of 641 million baht for Chiang Mai. The increase in revenue over and above the normal of revenue earned during November is 302 million baht. The business which received the greatest benefit was transport business which earned 250 million baht (39% of the total revenue). Accommodation business reaped 153 million baht which was 23.89% of the total revenue. Souvenir business ranked third measured by earning. Fireworks, the symbol of *Loy Krathong* Festival, accounted for only 1.20% of the total revenue.

Interviewed tourists were generally impressed by the accommodation, food, transportation and safety services in Chiang Mai. About 90.91% of festival and 98.30% of non festival tourists stated that they would return to attend this festival in the future and they would like to visit Chiang Mai again.